

2020 TAVASZÁNAK IDŐJÁRÁSA WEATHER OF SPRING 2020

Szentes Olivér

Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest, Pf. 38., szentes.o@met.hu

2020 tavasza rendkívül csapadékszegény, a harmadik legszárazabb volt 1901 óta. Csak az 1934-es és a 2003-as tavasz volt ennél szárazabb. A március még csapadékosan kezdődött, majd a március 8-tól április 26-ig tartó 50 napos időszakban mindössze 11,7 mm hullott országosan. A száraz időjárás májusban is folytatódott. Április a 4., május a 14. legszárazabb az elmúlt 120 évben. Országosan 83,0 mm csapadék esett, ami az 1981–2010-es átlag alig fele, 58%-a. Hazánk szinte egész területén elmaradt a csapadékmennyiség az átlagtól, csak délkeleten, egy-egy helyen érte el azt. Az Észak-Dunántúlon, a középső országrészben és az Északi-középhegységben 50 mm alatti évszakos összeg és 60% feletti csapadékhányi is előfordult. Keleten többfelé 100 mm felett alakult a tavaszi csapadék. A Tiszántúl csak 10–30%-kal volt szárazabb a normálnál. A hőmérséklet tekintetében egy átlagosnak mondható tavasz a 2020-as. Az évszak középhőmérséklete országos átlagban 10,9 °C (1981–2010-es átlag: 10,8 °C) volt. A március még közel 1,5 °C-kal, az április 0,7 °C-kal volt melegebb a sokévi átlagnál, a május viszont a tavalyihoz hasonlóan hűvösen telt, a havi közép 1,8 °C-kal elmaradt a megszokottól. A Dunántúlon általában kevéssel az átlag felett, míg a Dunától keletre inkább alatta alakult a tavaszi közép. A száraz, sokszor derült, anticiklonális időjárás miatt a napsütéses órák száma igen magas lett, az átlagnál mintegy 40%-kal sütött többet a nap. Áprilisban a szokásosnál több mint kétszer annyi fagyos nap volt. Április-májusban 6 napon is megdőlt az országos napi minimumhőmérséklet rekord.

Március. A hónap középhőmérséklete 6,8 °C volt, a 31. legmelegebb 1901 óta. A középhőmérséklet az ország legnagyobb részén 5 és 8 °C között alakult. Néhol, főleg városok belterületén 8 °C feletti havi közép is előfordult. 5 °C alatt csupán a hegyvidéki és fagyzugos területek maradtak (Kékestető 1,5 °C, Zabar: 3,9 °C). A havi közép országos átlagban 1,4 °C-kal haladta meg az 1981–2010-es átlagot. Az ország egész területén a szokásosnál magasabban alakult a tavasz első hónapja. A pozitív anomália az ország legnagyobb részén 1 és 1,5 °C közötti volt. Fagyos nappól ($t_{\min} \leq 0$ °C) 10 fordult elő országos átlagban (átlag: 13 nap). Téli nap ($t_{\max} \leq 0$ °C) idén országos átlagban nem volt, csak a hegyeken fordult elő néhány (Kékestető: 4 nap).

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

24,1 °C, Kiskunfélegyháza (Bács-Kiskun megye), március 12.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-11,5 °C, Zabar (Nógrád megye), március 31.

A hónap átlagosan csapadékosnak tekinthető. A csapadékösszege országosan 38,0 mm volt (átlag 109%-a), amivel 1901 óta az 51. legcsapadékosabb. A legcsapadékosabb területek a hegyvidékek, vala-

mint az ország délkeleti részei voltak. A legtöbb a Nagy-Hideg-hegyen hullott, 88,0 mm. A legszárazabb helyek az Alpokalja, a Balaton környéke, valamint a Bükk és a Zemplén közötti terület. A legkevesebb Nemeskisfaludon esett, 10,4 mm. A kisebb csapadékú területeken a szokásos fele sem hullott le. Délkeleten helyenként az átlagos összeg kétszerese is leesett. Országos átlagban 9 csapadékos nap volt, ami átlagos. A havas napok száma országosan 2 (átlag: 3 nap). Hótaros nap országosan 1 volt. Zivataros nap nem volt.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

88,0 mm, Nagy-Hideg-hegy (Pest megye)

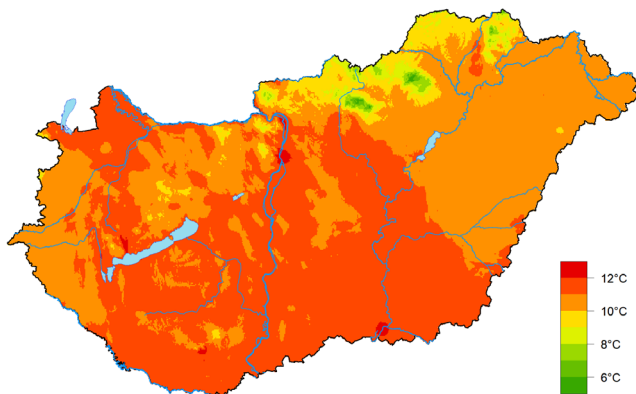
A hónap legkisebb csapadékösszege:

10,4 mm, Nemeskisfalud (Somogy megye)

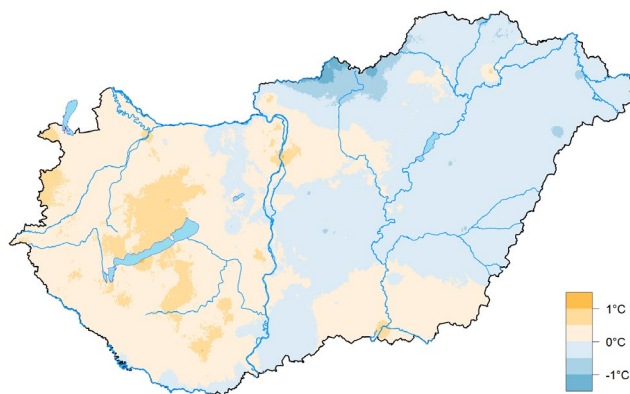
24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

38,5 mm, Diósjenő (Nógrád megye), március 1.

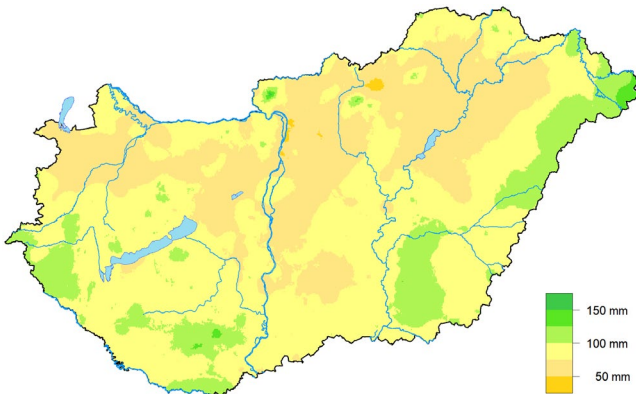
Április. A középhőmérséklet 11,7 °C volt, a 31. legmelegebb 1901 óta. A havi közép az ország legnagyobb részén elérte a 10 °C-ot, jellemzően 10 és 13 °C között alakult. Városokban (Pécs, Budapest) a

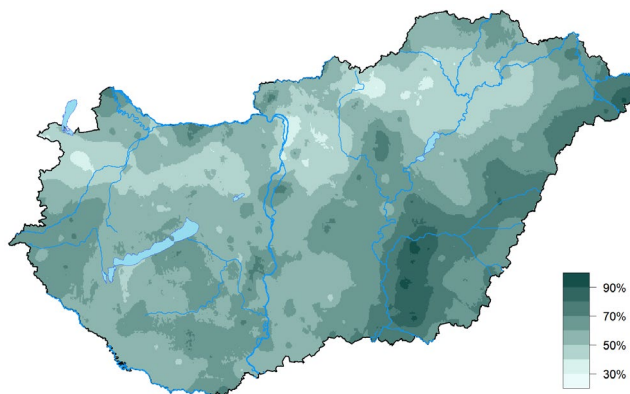
1. ábra: A 2020-as tavasz középhőmérséklete (°C)

2. ábra: A 2020-as tavasz középhőmérsékletének eltérése a sokévi átlagtól (1981–2010)

3. ábra: A 2020-as tavasz csapadékösszege (mm)

4. ábra: A 2020-as tavasz csapadékösszege a sokévi (1981–2010-es) átlag százalékos arányában kifejezve

13 °C-ot is meghaladta, míg 10 °C alatti érték északon, a hegyvidéki és fagyuzos területen fordult elő (Kékestető 7,1 °C). A havi közép országos átlagban 0,7 °C-kal meghaladta az 1981–2010-es átlagot. A Dunántúlon 0,5 és 1,5 °C közötti pozitív anomália volt jellemző. A Tiszántúlon és északon viszont kevéssel az átlag alatt maradt a havi közép. Országos átlagban 7 fagyos nap volt, ami több mint duplája a sokévi átlagnak (3 nap). Nyári nap ($t_{max} \geq 25$ °C) országos átlagban 1 volt, ami megegyezik az átlaggal. Hőségnap ($t_{max} \geq 30$ °C) nem volt.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

27,9 °C, Főnyed (Somogy megye), április 17.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-11,9 °C, Zabar (Nógrád megye), április 1.

Az április rendkívül száraz volt. Országosan mindössze 11,5 mm csapadék volt, 1901 óta a 4. legszárazabb. Többfelé az 5 mm-t sem érte el a havi csapadék. Volt olyan állomás, ahol nem hullott mérhető mennyiségű csapadék. A legtöbb Dunavarsányban hullott, 52,3 mm, amiből 47,8 mm 29-én. A havi csapadék országosan az 1981–2010-es átlag csupán 26%-a volt. A legszárazabb területeken (Vértes, Nógrád megye) a normál 10%-át sem érte el. Átlagos mennyiségű havi csapadék csak néhány olyan állomáson fordult elő, amik lokális záporokból nagyobb csapadékot kaptak. Országos átlagban 4 csapadékos nap volt (átlag: 10). Havas nap idén áprilisban nem volt. Zivataros nap országos átlagban 1 adódott (sokévi átlag: 1).

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

52,3 mm, Dunavarsány (Pest megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

0,0 mm, Diósjenő (Nógrád megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

47,8 mm, Dunavarsány (Pest megye), április 29.

Május. A 2020-as május a 2019-eshez hasonlóan meglehetősen hűvösen telt. A hónap középhőmérséklete 14,3 °C volt, amivel a 27. lehidegebb május lett 1901 óta. A havi középhőmérsékletet a Dél-Alföld

kivételével nagyrészt 15 °C alatt maradt, jellemzően 13 és 15 °C között, de a magasabb hegyeken a 10 °C-ot sem érte el (Kékestető: 8,8 °C). Országos átlagban a középhőmérséklet közel 2 °C-kal maradt el az 1981–2010-es átlagtól. A negatív anomália mindenütt meghaladta az 1 °C-ot, északon, északkeleten elérte a 2,5–3 °C-ot is. Fagyos nap ugyan nem fordult elő, de a fagyuzos helyeken több napon is 0 °C alá hűlt a levegő. Nyári nap országos átlagban 4 volt, ami az átlag kevesebb, mint fele (1981–2010: 9 nap). Hőségnap ($t_{max} \geq 30$ °C) országos átlagban nem is fordult elő (átlag: 1 nap), csupán néhol érte el két napon a hőmérsékletet a 30 °C-ot.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

30,7 °C, Pítvaros (Csongrád-Csanád megye), május 11.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-4,1 °C, Zabar (Nógrád megye), május 13.

A májusi csapadék országos átlagban 33,5 mm volt, ami az 1981–2010-es átlag 54%-a. Így tehát április után májusban is folytatódott a száraz időjárás, és 1901 óta a 14. legszárazabbnak adódott. A hónap legkevesebb csapadéka Budapest Kelenföldön hullott, 8,5 mm. A középországi országgrészben és az Északi-középhegység nyugati felében többfelé 20 mm alatt maradt a havi összeg, a fővárosban néhol a 10 mm-t sem érte el. Ezekben a legszárazabb területeken a normál csapadékösszeg kevesebb, mint 30%-a esett. A csapadékosabb országrészekben, nyugaton, délnyugaton és a Tiszántúlon általában a szokásos mennyiség 60–90%-át mérték az állomások. A legtöbb csapadék Vasváron volt, 78,7 mm.. Száraz hónap ellenére sok napon hullott kevés csapadék. A csapadékos napok száma így 13 lett, ami 2-vel több a sokévi átlagnál. Zivataros nap országosan 2 adódott (átlag: 3 nap).

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

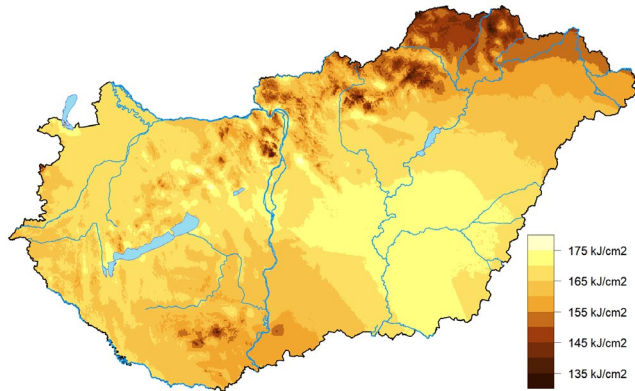
78,7 mm, Vasvár (Vas megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

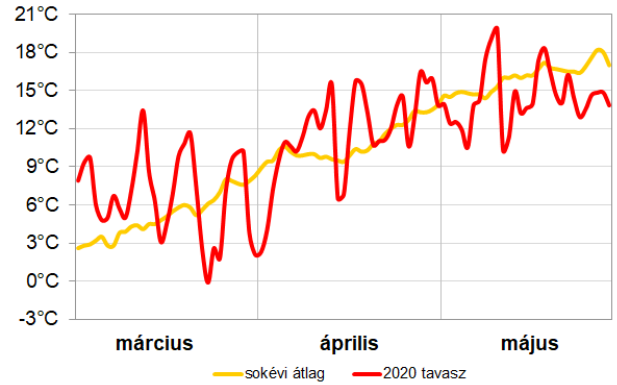
8,5 mm, Budapest Kelenföld (Budapest XI. kerület)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

34,5 mm, Drávaszabolcs (Baranya megye), május 1.

5. ábra: A 2020-as tavasz globálsugárzás összege (kJ/cm²)

6. ábra: A 2020-as tavasz napi középhőmérsékleteinek eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól (°C)

2020. tavasz időjárás adatainak összesítője

Állomás	Napsütés, óra		Sugárzás, kJcm ⁻²	Hőmérséklet, °C						Csapadék, mm			Szél viharos nap ($f_{\bar{x}} \geq 15 \text{ ms}^{-1}$)
	évszak összes	eltérés		évszak közép	eltérés	max	napja	min	napja	évszak összes	átlag %- ában	$r \geq 1 \text{ mm}$ napok	
Szombathely	774	225	164	10,8	0,5	25,9	05.09	-6,3	04.02	70	53	17	10
Nagykanizsa	-	-	167	10,6	0,1	25,9	04.17	-7,2	04.02	102	62	19	4
Pér	-	-	160	11,9	0,6	25,6	05.10	-3,1	04.02	76	58	18	25
Siófok	-	-	-	10,7	-	27,0	05.09	-7,6	03.31	60	44	13	17
Pécs	780	189	166	11,8	0,6	26,5	05.10	-4,0	03.23	76	50	16	8
Budapest	845	247	166	11,8	0,2	26,5	05.10	-2,9	04.02	59	45	10	6
Miskolc	771	199	154	10,8	0,3	27,8	05.11	-5,3	03.16	66	47	16	2
Kékestető	781	224	165	5,8	0,2	19,6	05.11	-9,3	03.23	102	49	19	31
Szolnok	-	-	176	11,2	-0,2	27,7	05.10	-5,2	04.02	63	49	16	9
Szeged	831	255	170	11,8	0,4	29,0	05.10	-4,4	04.01	93	79	18	9
Nyíregyháza	-	-	164	11,0	0,3	28,4	05.11	-4,0	04.01	70	54	19	24
Debrecen	849	247	164	10,9	-0,1	28,6	05.11	-6,8	04.02	86	59	20	14
Békéscsaba	-	-	168	11,1	-0,2	28,6	05.11	-6,9	04.01	93	66	17	8